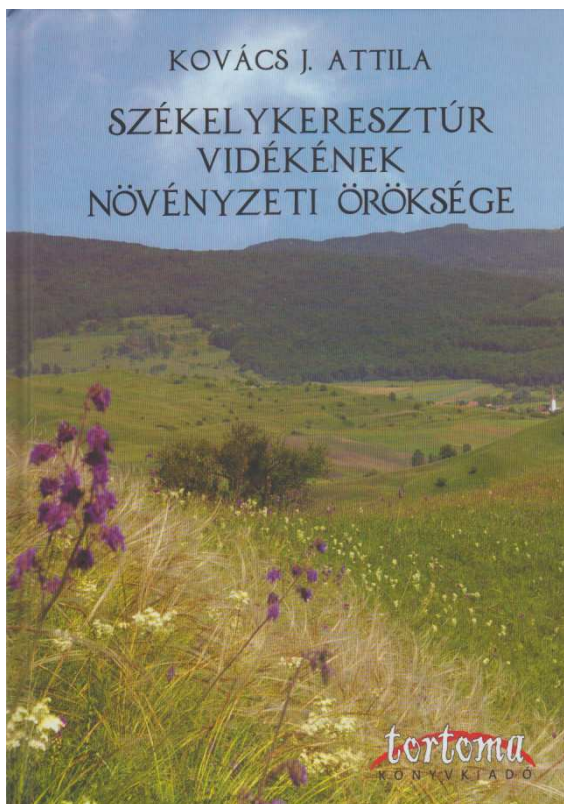

Irodalmi figyelő / Literature reviews

KOVÁCS J. A. (2019): *Székelykeresztúr vidékének növényzeti öröksége.* – Tortoma Könyvkiadó, Barót, 780 pp.

A szerző szülőföldjének botanikai értékeit tárja elénk a kötetben. Saját – fél évszázadon át gyűjtött – megfigyelései mellett gazdag herbáriumi anyag és bőséges irodalom feldolgozásával állította össze a tájegység 927 hajtásos növényt számláló flórakatalógusát. A területről 151 növénytársulás vált ismertté. Külön fejezetbe szedve találjuk a helyi gyógynövények, dísznövények, mezőgazdasági növények, vadonélő ehető, mézelő és mérgező növények jegyzékét. Ezek egyszerű felsorolásán azonban túllép a szerző. Kistájanként csoportosítva, településekre bontva olvashatunk az egyes helységek határának florisztikai karakteréről, növénytakarójáról, amit minden esetben érzékletes tájleírás, természetföldrajzi elhelyezés és a fontosabb dűlőnevek jegyzéke kísér, mindez történelmi és kultúrtörténeti érdekességekkel színesítve. E leírások adják a könyv tartalmi gerincét. A tájhasználat-történeti áttekintés segít megérteni, hogy az emberi tevékenység milyen fontos szerepet

játszott az igen változatos növénytakaró kialakulásában. A részletes térképmelléleteknek és a településenkénti túraútvonal ajánlásoknak köszönhetően a kiadványra valóságos útikalauzként is tekinthetünk, így nem csak szakmai, de szabadidős tevékenységünk során is haszonnal forgathatjuk. A baróti székhelyű Tortoma Könyvkiadó gondozásában megjelent kötetet 220 színes fotó illusztrálja, amelyek között megkapó tájképeket és élőhelyfotókat is találunk, de többségük a vidék jellegetes növényfajait ábrázolja. A válogatásba az elterjedtebb fajoktól néhány inváziós növényen át az unikalitásokig sok minden bekerült – csak a képeket végiglapozva is elénk tárul Székelyföld e szegletének páratlan összetételű növényvilága.

KIRÁLY G. & TAKÁCS G. (2020): *A magyar Fertő edényes flórája*. – Rence 3., Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Sarród, 430 pp.

A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság gondozásában megjelenő *Rence* c. tudományos kiadványsorozat harmadik része a Fertő tó magyar oldalának flórakatalógusát adja. Bár a területről mintegy két évszázadra visszamenőleg rendelkezünk florisztikai adatokkal (igaz, a vasfüggöny mintegy fél évszázadra elérhetetlenné tette a területet a kutatók számára), ez az első alkalom, hogy az ismereteket teljességre törekvő mű foglalja össze. Az enumeráció összeállítását több tényező nehezítette. A történeti irodalmi források pontatlan helyleírásai miatt adataik nehezen lokalizálhatóak (sokszor nem egyértelmű, hogy a jelenlegi országhatár melyik oldaláról származnak, illetve a magyarországi adatok esetében sem mindig világos, hogy az adatok ide, vagy valamelyik szomszédos kistájról vonatkoztathatók). A későbbi szerzők sokszor tévesen vagy nem kellő körültekintéssel vették át a korábbi munkákban szereplő információkat. Herbáriumi dokumentáció alig áll rendelkezésre az archív adatok mellé, így a taxonómiai bizonytalanságok ellenőrzésére is csak korlátozottan volt lehetőség. Jelen monográfia erénye, hogy a forrásokat kellő kritikával kezeli, így a vizsgált területről valaha jelzett 1254 hajtásos növény közül csupán 1026 előfordulását tekinti bizonyosnak. Az irodalmi és herbáriumi forrásokból feldolgozott adatok mellett a szerzők nagyszámú, eddig közöletlen előfordulási adatot listáznak. Ezek részben a Nemzeti Park monitoring tevékenységei, illetve a flóratérképezési program során keletkeztek, továbbá a szerzők 2018–2019-ben a teljes hazai Fertő-medencére kiterjedő terepbejárások során is intenzíven gyarapították az adat-sort. A jegyzék alapvetően az *Új magyar fűvészkönyv* taxonsorrendjét és neveit követi, de a figyelmes olvasó néhány esetben korrekciókkal is találkozhat (pl. *Ficaria verna* és *F. calthifolia* ill. *Carex divulsa* és *C. leersii* faji rangú elkülönítése; *Althaea taurinensis* az *A. armeniaca* helyett). A primer adatközlések sorában az ország flórájára új előfordulási adat is szerepel (pl. *Carex otomana*). A kötet értékét emeli a bevezető fejezetek angol és német nyelvű fordítása, illetve a jellegzetesebb elterjedési mintázatokat szemléltető 145 darab elterjedési térkép.

A kiadvány (a sorozat korábbi részeihez hasonlóan) elektronikusan szabadon elérhető a Nemzeti Park honlapján. A nyomtatott kötet korlátozott példányszámban szintén a Nemzeti Parktól igényelhető.

